

PARENT HELPER...(የወላጅ ረዳት):-

ተከታታይ መጽሐፎች

የሜሪላንድ ስቴት የትምህርት መምሪያ የተለያዩ ችሎታ ማዳበሪያዎችን በተመለከተ የወላጅ ረዳት የሚባሉ ተከታታይ መጽሐፎች በእትመት ያቀርባል

- መጽሐፍ 2፣ የወላጅ ረዳት፡- መግባባት
- መጽሐፍ 2፣ የወላጅ ረዳት፡- መግባባት
- መጽሐፍ 3፣ የወላጅ ረዳት፡- መረዳት
- መጽሐፍ 4፣ የወላጅ ረዳት፡- ማህበራዊ ቅልቅል
- መጽሐፍ 5፣ የወላጅ ረዳት፡- እንቅስቃሴ ማዳበር

አንድ መምሪያ መጽሐፍ ወይም ተከታታይ የወላጅ ረዳት መጽሐፎቹን በሙሉ ለማግኘት የሚከተለውን ይገናኙ፡- Maryland State Department of Education, Division of Special Education/ Early Intervention Services, Early Childhood Intervention and Education Branch, 200 W. Baltimore Street, 9th floor, Baltimore, MD 21201; 410-767-0261 ስልክ; 1-800-535-0182 የነጻ ስልክ; 410-333-8165 ፋክስ።

PARENT HELPER (የወላጅ ረዳት) የ2000 ዓ.ም. ሕትመት ሕግ (ኮፒራይት) የሜሪላንድ ስቴት የትምህርት መምሪያ ነው። አካል ጉዳት ያለባቸው ዕድሜያቸው እስከ አምስት ዓመት የሆኑ ልጆች 1980፣ 1982 ዓ.ም. የሚለውን የ MSDE መጽሔት ተመርኩዞ የተጻፈ። መብቶች ሁሉ የተጠበቁ ናቸው።

ማውጫ

መግቢያ2

የእድገት ሁኔታዎች3

የእድገት ምዕራፎች3

የዕውቀት ሂደት9

ልጅዎ እንዲማር መርዳት ይችላሉ10

የልጅዎ የመጀመሪያ መማሪያ አካባቢ.....10

ከምክር የተገኙ እንቅስቃሴዎች –

 ለሕጻናት11

 ለመመራመር ዝግጁ ሲሆን.....11

 እጆቹን ለመጠቀም ዝግጁ ሲሆን.....11

የልጅዎን እድገት ያበረታቱ.....13

ለናሙና የቀረቡ የማስተማር እንቅስቃሴዎች..... 14

መግቢያ፦

የወላጅ ረዳት ተከታታይ መምሪያ መጽሐፎች

የወላጅ እንደመሆንም መጠን፣ በልጅዎ ሕይወት ውስጥ በጣም አስፈላጊ የሆኑት አዋቂ እርስዎ ነዎት። ልጅዎ ለትምህርት ቤት ዕድሜ ከመድረሷ አስቀድሞ በፊት ከእርዎ ትማራለች። እርስዎን በማየት፣ ከእርስዎ ጋር በመጫወት እና ከእርስዎ እንክብካቤ በማግኘት ትማራለች።

የወላጅ ረዳት መምሪያ መጽሐፎች ልጅዎ ተወልዶ ዕድሜው አምስት ዓመት እስከሚሆነው ድረስ ያለውን እድገት ማዳበር እንዲችሉ የተዘጋጁ መጽሐፎች ናቸው። እያንዳንዱ መምሪያ መጽሐፍ የእድገት ምዕራፎች ሰንጠረዥ የያዘ ሲሆን፣ ይህም የልጅዎ እድገት በተለያዩ ደረጃዎች ላይ የደረሰበትን መለካት ያስችልዎታል። እያንዳንዱ የልጅዎን ሂደት፣ ዕውቀትና ምርምር መደገፍና ማበረታታት የሚያስችሉዎት እንቅስቃሴዎችና ምክሮች ይዟል። እያንዳንዱም ልጅዎ እንድትበለጽግ የሚረዱ የቅድመ እንክብካቤ እና ትምህርት ሰጪዎች ጋር ሽርክና እንዴት እንደሚያገለብቱ ምክር ይሰጣል።

የወላጅ ረዳት መምሪያ መጽሐፎች ውስጥ የሚገኙት ብዙዎቹ ሐሳቦች ከወላጆች የመጡ ናቸው። ሌሎቹ ደግሞ ባለሙያተኞች ተጠቅመውባቸው ጥሩ ውጤት አስገኝተዋቸዋል። በእያንዳንዱ የእድገት ደረጃ ላይ ተከታታይ ደረጃዎች እንደ ሐሳብ የቀረቡ ቢሆንም የልጅዎን የግል ሁኔታ በሚጠቅም መንገድ አንዳንድ እንቅስቃሴዎችን ማስተካከል ይኖርብዎት ይሆናል።

የልጅዎ የመጀመሪያ አስተማሪ እርስዎ ነዎት። የወላጅ ረዳት መምሪያ መጽሐፎች ውስጥ የሚገኘውን መረጃ በመጠቀም ልጅዎን በአዲስ መንገድ እንደሚመለከቷትና ዓለምን “እንድትመራመር” እንደሚረዷት ተስፋ አለን።

ከዚህ እስከዚያ...

በአዳናት ልጆች ላይ የተለመዱ የእድገት ምልክቶች

በእድገት ሂደት ላይ፣ እያንዳንዱ አዲስ ችሎታ ከዚህ በፊት በተማሩት ላይ ተመርኩዞ የሚገነባ ነው። ዕድሜው ሶስት ወር ሲሆነው፣ አንድ ሕጻን በጀርባው ተኝቶ እግሮቹን አየር ላይ ሊያፈራግጥ ይችላል። ዘጠኝ ወር ሲሆነው፣ ይኸው ሕጻን መሬት ላይ በሆዱ ሊደህ ይችላል። ይህ ልጅ 24 ወር እስከሚሞላው ድረስ ደግሞ አንድ ክፍል ውስጥ ሳይወድቅ ከጥግ እስከ ጥግ ሊሮጥ ይችላል።

መፈራገጥ፣ መዳህ እና መሮጥ ሁሉም መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ እድገትን ያካትታሉ - ይህም ከሚከተሉት የወላጅ ረዳት የእድገት ምዕራፎች ሰንጠረዦች ውስጥ ካሉት የእድገት ረድፎች አንዱ ነው።

መረዳት፦ ማወቅ፣ ማሰብ፣ መገንዘብ

መግባባት፦ ቋንቋ መናገር

መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ፦ የትልልቅ ጡንቻዎች እድገት

ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴ፦ የትንንሽ ጡንቻዎች እድገት

ራስን መርዳት፦ ለእራስ ማድረግ

ማገበራዊ፦ የእራስ ግንዛቤ፣ ለሌሎች መልስ መስጠት

የእድገት ምዕራፎች ሰንጠረዦች በሕጻን ልጆች ላይ በተለምዶ የሚታዩትን የእድገት ምልክቶች ያሳያል። የልጅዎን እድገት በሚመለከቱበት ጊዜ ማንኛውም ሁለት ልጆች አንድ ዓይነት እንዳልሆኑ ያስታውሱ፤ ስለዚህ ልጅዎ እዚህ ከተጠቀመው በተለየ ፍጥነት ሊያድግ ይችላል።

መረዳት	<ul style="list-style-type: none"> • እንድን ዕቃ ወይም ሰው አተኩሮ ያያል • በአይኖቹ የእጅ እንቅስቃሴን ይከታተላል • የሚያውቀው ድምጽ ሲሰማ በእርግጥ መልስ ያሳያል • አዳዲስ ድምጾች ሲሰማ በመንቀሳቀስ ወይም በድምጽ መልስ ይሰጣል
መግባባት	<ul style="list-style-type: none"> • ትንንሽ ድምጾች በጉሮሮው ያወጣል • ድምጽ ያሰማል • የእናቱን ድምጽ ሲሰማ ፈገግ ይላል • ወዳጅ ሰው ሲያይ በድምጹ መልስ ይሰጣል
መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ	<ul style="list-style-type: none"> • ከጎኑ ወደ ጀርባው ይገላበጣል • ቀጥ በሚልበት ጊዜ ጭንቅላቱን መቆጣጠር ይችላል • በጀርባው ተኝቶ እግሮቹን ያፈራግጣል፤ እጆቹንም ያወዛውዛል • በሆዱ ወይም በጀርባው ተኝቶ ጭንቅላቱን ወደ ቀኝም ወደ ግራም ያዞራል
ራስን መርዳት	<ul style="list-style-type: none"> • የራሱን እጆች እንቅስቃሴ ይመለከታል • ከአንድ ዕቃ ወደ ሌላ ዕቃ አይኖቹን እያዞረ ያያል • አንድ ዕቃ እጆቹ ውስጥ ሲደረግለት ይይዛል • ወደ ላይ፣ ወደ ታች እና ከጎን ወደ ጎን የሚደረጉ እንቅስቃሴዎችን ይከተላል
ማገበራዊ	<ul style="list-style-type: none"> • ብድግ ሲያደርጉት ዝም ይላል • ሲኮረከሩትና ሲደባብሱት ደስ ይለዋል • የሰውነት እንቅስቃሴ ያስደስተዋል • ጡት በሚጠባበቅ ጊዜ ለትንሽ ጊዜ ዓይን ዓይን ያያል • በድንገት ወይም የሚያውቀውን ፈገግታ ሲያይ፣ ድምጽ ሲሰማ ወይም ሲነኩት ፈገግ ይላል

0

★

to

3

★

Months

★

የእድገት ምዕራፎች

<p>መረዳት</p>	<ul style="list-style-type: none"> • እናቱን ያውቃል • ከ የሚሉ ድምጾች ሲባሉለት ይደግማል • ዕቃዎች ላይ እንቅስቃሴዎች ይደጋግማል • በከፊል የተደበቁ ዕቃዎች ያገኛል • አንድ ነገር ሲይዝ እጁንና ዕቃዎን ይመለከታል • አንድን ጨዋታ ለመቀጠል እንቅስቃሴ ወይም ድምጽ ይጠቀማል 	<p>3</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • የራሱን ስም ሲሰማ መልስ ይሰጣል • በከፊል የተደበቀን መጫወቻ ገልጦ ያገኛል • ቀላል የሚያውቃቸውን እንቅስቃሴዎች ይደግማል፤ ለምሳሌ መጫወቻ ማወዛወዝን • ከእይታ ውጪ የወደቀን ዕቃ ይከታተላል
<p>መግባባት</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ለተለያዩ ነገሮች የተለያዩ ለቅሶዎች ያሰማል • ድምጽ ሲሰማ ከየት እንደመጣ ለማወቅ ጭንቅላቱን ያዞራል • የድምጽ ሁኔታዎችን ያሰማል፤ መከላከፍ ይጀምራል • የሰው ድምጽ ሲሰማ ድምጽ በማሰማት ወይም በመንቀሳቀስ መልስ ይሰጣል 	<p>6</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • የእናቱን ድምጽ ሲሰማ ፈገግ ይላል • ለመናገር በመሞከር ድድምጽ ያሰማል • ትንንሽ ድምጾች በጉሮሮው ያሰማል • ወዳጅ ሰው ሲያይ በድምጹ መልስ ይሰጣል
<p>መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ከሆዱ ወደ ጀርባው ይገላበጣል • እግሮቹን ይዞ ወደ አፉ ያመጣል • ከመሬት እራሱን ገፍቶ፣ ጭንቅላቱንና ደረቱን ከፍ ያደርጋል • በሆዱ ሲሆን ዳሌዎቹን ቀጥ ያደርጋል፤ እግሮቹን ያነሳል • እራሱን ቁጭ እንዲል ይገፋል፤ ለትንሽ ጊዜ ለብቻው ቁጭ ይላል 	<p>Months</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • በጀርባው ሲሆን ጭንቅላቱን ብድግ ያደርጋል • ከጀርባው ወደ ሆዱ ይገላበጣል • ቆም ሲያደርጉት ክብደቱን ይይዛል • ያለድጋፍ ቁጭ ብሎ መጫወቻዎቹን ለመያዝ ይሞክራል • በእጆቹና በጉልበቶቹ ላይ ሲሆን ሚዝን ይጠብቃል • መሬት ላይ በሆዱ ወደ ፊት ይሳባል
<p>ረቂቅ የሰውነት</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ሲጫወት ዕቃዎችን ያጋጫል • ዕቃዎችን ለመያዝ ጣቶቹንና መዳፉን ይጠቀማል • በሁለቱም እጆቹ ዕቃ በቀጥታ ከፊቱ አድርጎ ይይዛል 	<p>6</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • በእጆቹ ያጨበጭባል • አንድ አራት ማእዘን ሳጥን ይዞ ሌላ ሲሰጠው ይይዛል • መጫወቻ ወይም ዕቃ ለመያዝ የእጁን አንን ያንቀሳቅሳል • በአውራ ጣቱና በሌባ ጣቱ ጎን ይይዛል • ዕቃዎችን ከአንድ እጁ ወደ ሌላ እጁ ያዘዋውራል
<p>እራሱን መርዳት</p>	<ul style="list-style-type: none"> • የሕጻን ምግቦች ከማንኪያ ይበላል • እጁን ሰድዶ ጡጡውን ይይዛል • ሊበላ ሲል በጉጉት ይጠብቃል 	<p>to</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • በእጅ የሚበሉ ምግቦችን ይይዛል • የማኘክ እንቅስቃሴዎችን ይጀምራል • እጁን ሰድዶ ጡጡውን ይይዛል • እያገዙት በኩባያ ይጠጣል • ለስላሳ ምግቦችን ይዞ፣ ነክሶ፣ ያኝካል
<p>ማገበራዊ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • እንግዳ ሰዎችን ይለያል • አካላዊ እንቅስቃሴ ያለበት ጨዋታ ይወዳል • ብዙ ጊዜ ጮክ ብሎ ይስቃል • አንድ ነገር ሲያስደስተው ወይም ሳያስደስተው በድምጽ ያሳውቃል • በመስታወት ምስል ሲያይ ይቀርባል • ለብቻው ሲተው ወይም አውርደው ቁጭ ሲያደርጉት ያለቅሳል • አዲስ አካባቢዎች ውስጥ ሲሆን ግንዛቤ እንዳለው ያሳያል 	<p>Months</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • “አየሁሽ” ዓይነት ጨዋታዎች ይጫወታል • እራሱን በመስታወት ሲያይ መጫወት ይጀምራል • ለአጫጭር ጊዜዎች ለብቻው ይጫወታል • ሲያጫወቱት የደስታ መልስ ይሰጣል • የሚያውቀው ዕቃ ሲሄድበት ደስ እንዳላለው ያሳውቃል • እንደ ፈገግታዎችና የድምጽ ክፍታና ዝግታ የመሳሰሉ ማገበራዊ ምልክቶች ይገባዋል፤ እራሱም ያደርጋል

- ቀላል ጨዋታዎች ይጫወታል፡ “pat-a-cake”ን የመሳሰሉ ጨዋታዎች
- የሚታዩ መጫወቻዎች ወይም ዕቃዎች ላይ ዕውቅና ያሳያል
- የፊለገውን ዕቃ ለመያዝ ይንቀሳቀሳል
- መጽሐፍ ውስጥ ስዕሎችን ይመለከታል
- አንድ መልስ ለማግኘት አዋቂን ወይም ዕቃን ይነካል
- የቅርጽ ቦርድ ላይ ትክክለኛውን ቅርጽ ያስቀምጣል

9

- “pat-a-cake” የሚባለውን ጨዋታ ይጫወታል፡ ቻም ብሎ እጁን ያወዛውዛል
- ሳል፡ በምላስ የሚደረጉ ድምጾችንና ከንፈር መምጠጥን ይደግማል
- “አይ” ሲባል እንቅስቃሴዎችን ያቆማል
- አዋቂ የሚሰውን ይደግማል
- የተወሰኑ ቃላትና እንቅስቃሴዎች ይገቡታል
- ለእኛ በማይገባን መንገድ ወሬ ያወራል
- አዳዲስ ቃላት ይገግማል

12

- በእጆቹና በጉልበቶቹ ወደፊት ይድሃል
- የጠረጴዛን ድጋፍ በመጠቀም ለመቆም ይሞክራል
- ከቆመበት ሲያግዙት ቁጭ ይላል ከዛም ብቻውን
- የቤት ዕቃዎችን በመደገፍ ይራመዳል
- በድጋፍ ይራመዳል
- ድጋፉን ትቶ ብቻውን ይቆማል

Months

- የሌባ ጣቱን ለብቻው ይጠቀማል
- በእርሳስ ወይም በክሬዮን ወረቀት ላይ ምልክት ያደርጋል
- ዕቃዎችን በጣቱና በአውራ ጣቱ ይይዛል
- በሌባ ጣቱ ዕቃዎችን ይወጋል
- ማንኪያ ወይም ኩባያ ይዞ ያጋጫል

12

- ለሃጩን ማዝረክረክ ያቆማል
- ምግብ ከማንኪያ ላይ ወይም ከአፉ ዙሪያ ይልሳል
- ምግብ ሲመገብ ከፊሉን በጣት ይበላል
- አብዛኛዎን ጊዜ ጡት ወይም ጡጦ ትቷል
- ከአፉ ትንሽ እየፈሰሰበትም ቢሆን ፈሳሽ ነገር በኩባያ ይጠጣል

to

- ከአዋቂ ጋር በሚጫወትበት ጊዜ ሮኪ ብሎ ይሰቃል
- አዋቂ ጸባዩ ሲቀያየር መልስ ይሰጣል
- “አይ” ሲባል ለጊዜው መልስ ይሰጣል
- ከአንድ መጫወቻ ይልቅ ሌላውን እንደሚወድ ያሳያል

18

- የቅርጽ ቦርድ ላይ ትክክለኛውን ቅርጽ ያስቀምጣል
- ዕቃዎችን ለማግኘት እንደ እንጨት ዓይነት መሣሪያዎችን ይጠቀማል
- የፕዝል ቦርድ ላይ ቅርጾችን ለይቶ ያውቃል
- አዲስ ድምጾችና እንቅስቃሴዎችን ይደግማል
- በስም የተጠራ ዕቃን ወይም የፊለገውን ዕቃ በምልክት ያሳያል

መረዳት

- “አይ” ለማለት ጭንቅላቱን ከጎን ወደ ጎን ያንቀሳቅሳል
- በድንገት ቃላቶችን ይላል
- ሐሳብን ለመግለጽ አንድ ቃል ይጠቀማል፡ ለምሳሌ “ወተት”
- ቀላል ትእዛዞችን ይከተላል
- የተጠየቀውን እንቅስቃሴዎች ያደርጋል

መግባት

- ወደ ላይኛው ፎቅ ይድሃል
- የቤት ዕቃ ሳይደገፍ ይራመዳል
- ወደ ምድር ቤት ወደኋላ ይድሃል
- መሬት መሃል ብቻውን ይቆማል
- ወደኋላና ወደጎን ይራመዳል
- አንድ እጁ ተይዞ ወደ ላይ ፎቅ ይወጣል
- ለብቻው ለመቆም መነሳት ይችላል

መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ

- አራት ማእዘን ሳጥኖችን ከባያ ውስጥ ይከታል
- አንድ ዓይነት እንቅስቃሴ ለማድረግ ሁለቱንም እጆቹን ይጠቀማል
- የቀለም እርሳስ ይዞ ወረቀት ላይ ይሞነጫጭራል
- አንድ ማእዘን ሌላ ማእዘን ላይ ይጭናል
- የሶስት ወይም የአራት አራት ማእዘን ሳጥኖች ፎቅ ደራርቦ ይሠራል

ረቀቅ የሰውነት እንቅስቃሴ

- ከባያ አንስቶ ይጠጣል
- ብዙ ሳያፈስ በማንኪያ ይበላል
- አንሳ ሲሉት ቀላል ልብሶችን ያነሳል
- ልብስ ሲያለብሱት እግርና እጆቹን በማንቀሳቀስ ይተባበራል
- የሽንት ጨርቁ ሲርስ ወይም ሲቆሽሽ ያሳውቃል

እራሱን መርዳት

- ለራሱ አንዳንድ ውሳኔዎች ያደርጋል
- የተሳቀለትን እንቅስቃሴ ይደግማል
- በመሳም ወይም በማቀፍ መውደድን ያሳያል
- የተወሰኑ ስሜቶችን ያሳያል ለምሳሌ እንደ ፍርሃት፣ ደስታና ንዴት

እራሱን መርዳት

የእድገት ምዕራፎች

<p>መሪዳት</p>	<ul style="list-style-type: none"> • የቅርጽ ቦርድ ላይ ሶስት ቅርጾች በትክክል ያስቀምጣል • የራሱን የሰውነት ክፍሎች ለይቶ ያውቃል • የሕጻናት ዘፈን ሲዘፈንለት ይሳተፋል • ሲጠይቁት መጽሐፍ ውስጥ ስዕሎች ይጠቀማል • ድምጾች፣ ቃሎች ወይም የሰውነት እንቅስቃሴዎች ይደግማል • ቀጥታ በማይታይ መንገድ አገናዝቦ ዕቃ ያገኛል • ዕቃዎችን በቀጥታ እንዲሠሩ ያደርጋል 	<p>18</p>	<ul style="list-style-type: none"> • አምስት ቅርጾች በትክክል የቅርጽ ቦርድ ላይ ያደርጋል • የሚታወቁ ዕቃዎችን ያመሳስላል • አጫጭር ታሪኮችን ይወዳል እንዲሁም የስዕል መጽሐፎች ውስጥ የሚገኙ ቀላል ስዕሎችን ይገልጻል • “የኔ ነው” እና “የኔ መጫወቻ ነው” በመሳሰሉ ሐረጎች ባለቤትነትን ይገልጻል • ራሱን በመስታወት አይቶ ያውቃል
<p>መግባባት</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ራሱን በስሙ ይጠራል • ድርጊቶችን ለመግለጽ ሁለት ቃላቶች ይጠቀማል • በቃል የሚነገሩትን ትእዛዞች ይከተላል • እንደ “አባይ መኪና” የመሳሰሉ ሁለት ቃላት ያላቸው አገናዛቢ ተውላጠ ስሞች ይጠቀማል • ብዙ ተመሳሳይ ነገሮችን ለመግለጽ አንድ ቃል ይጠቀማል 	<p>to</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ዘፈኖች ሲዘፈኑ ይሳተፋል • የራሱን ስም ይጠቀማል፣ ሙሉ ስሙን ይላል • ሶስት ቃል ያላቸው ሐረጎችን ይጠቀማል • “አይ” የሚለውን ቃል በተገቢ መንገድ ይጠቀማል • ጥያቄ ሲጠይቅ ተገቢውን ድምጽ ይጠቀማል • ሁለት ደረጃ ያላቸውን ትእዛዞች ማድረግ ይችላል • መደበኛ ብዙ ቁጥር ይጠቀማል
<p>መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ወደ ምድር ቤት በድጋፍ ይወርዳል • በቦታው ሆኖ ይዘላል • ቀላል ዕቃን ይገፋል/ይጎትታል • በቀጥታ ትንሽ ወንበር ውስጥ ይቀመጣል • አንድ ክፍል ውስጥ ከጥግ እስከ ጥግ ሳይወድቅ ይሮጣል • ለአጭር ጊዜ በአንድ እግሩ መቆም ይችላል • ቆሞ ከመሬት መጫወቻ ያነሳል 	<p>Months</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ድጋፉን በመያዝ ደረጃ ይወጣል፣ ይወርዳል • ያለ ድጋፍ ይሮጣል፣ ይዘላል እንዲሁም ኳስ ይመታል • ኳስ ከራስ በላይ ይወረውራል • ሶስት ንግ ያለው ብስክሌት ፔዳል በመጠቀም ይነሳል • በአንድ እግር ቆሞ ሚዛን ይጠብቃል • ድጋፍ ተሰጥቶት እግሮቹን እያቀያየረ ደረጃ ይወጣል
<p>ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ከላይ ወደታች ቀጥ ያለ መስመር አይቶ በቀለም እርሳስ ደግሞ ይሰላል • የቅርጽ ፎርም ላይ ሶስት ቅርጾች ያስቀምጣል • አራት አራት መዘዘን ሳጥኖች ሲደራረቡ አይቶ አስመስሎ ይደራረባል • የመጽሐፍ ገጾች አንድ በአንድ ይገለብጣል • ዕቃዎችን በጣቶችና በአውራ ጣት ይይዛል 	<p>24</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ሶስት ወይም አራት ጨለዎችን ገመድ ላይ ያስገባል • ዘጠኝ አራት መዘዘን ሳጥኖች በማደራረብ ፎቅ ይሰራል • የቀለም እርሳስ በትክክል መያዝ ይጀምራል • አግዳሚ ቀጥ ያለ መስመር እና ከላይ ወደታች ቀጥ ያለ መስመር አይቶ ደግሞ ይሰላል • በዱልዱም መቀስ የቆርጣል ወይም ትንንሽ ቁራጮች ይሠራል • አምስት ወይም ከዛ በላይ ቁራጮች ያለው የቅርጽ ቦርድ ይጨርሳል
<p>እራሱን መርዳት</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ትልቅ ዚፕ ይዘጋል እንዲሁም ይከፍታል • ጫማ ለማድረግ ይሞክራል • ልብሶቹን ሁሉ ያለእርዳታ ያወልቃል • የሚያውቃቸውን ዕቃዎች ሰብስቦ ለመክተት ይሞክራል • እንደ ብስኩት የመሳሰሉ የታሸጉ ምግቦችን ይከፍታል • ትንሽ ለመተኛት እንቅስቃሴ ያቆማል 	<p>to</p>	<ul style="list-style-type: none"> • የራሱን መጠጥ ያመጣል • ምግቡን በማንኪያ ይበላል፣ ሹካ መጠቀም ይጀምራል • ሽንት ቤት እየተረፈ ይሄዳል፣ የሚያመልጠውም አልፎ አልፎ ነው • እንደ ቆብ፣ ሱሪዎች፣ ጫማዎች እና የእግር ሹራቦች እንዲሁም ሙሉ ልብሶች የመሳሰሉ ቀላል ልብሶችን ይለብሳል፣ ቁልፍ መቆለፍን ሳይጨምር • በመታገዝ እጆቹን ይታጠባል እንዲሁም ያደርቃል • ትንሽ በመታገዝ ጥርሱን ይቦረሻል
<p>ማሳበራዊ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ወላጅ ሲቀር ለአጭር ጊዜ ያለቅሳል • ለረጅም ጊዜ ለብቻው ይጫወታል • አጫጭር የእግር መንገድ ሽርሽሮች ከአዋቂ ጋር መሄድ ደስ ይለዋል • ኃይለኛ እምቢ የማለትና እሺ የማለት መልሶች ያሳያል • በቀላሉ ይበሳጫል • በሚያደርጋቸው ነገሮች ከራትን ያሳያል • ለሌሎች ልጆች ትኩረት ይሰጣል 	<p>Months</p>	<ul style="list-style-type: none"> • እንደ ሌሎች ሰዎች ሁኔታ ስሜቶቹን ይቀያይራል • ሌሎች ልጆች ሲኖሩ ብቻውን ይጫወታል ወይም ይሠራል • የራሱን ጨዋታዎች እራሱ ይጀምራል፣ ቀላል ጨዋታዎች ውስጥ ይጫወታል፣ ተራ ለመጠበቅ ይሞክራል • ከሌሎች ጋር የማስመሰል ጨዋታዎች ይጫወታል • የተወሰኑ ታሪኮች እንዲነበቡለት ጥያቄ ያቀርባል • አደገኛ ከሆኑ ሁኔታዎች ይርቃል

የእድገት ምዕራፎች

- ሁለት ወይም ሶስት ቀለሞች ያመሳስላል
- ትልቅ/ትንሽ እና ፈጣን/ቀስ ያለ የሚሉት ሐሳቦች ይገቡታል
- ቀላል ታሪክ መናገር ይችላል
- የተመሳሳይ ዕቃ ስዕሎችን ያመሳስላል
- የቁጥር ጥሪ እስከ ሶስት ይችላል
- ልክ፣ ክብደትና ርዝመት ይለያል

36

መረዳት

- አብዛኛውን ጊዜ አረፍተ ነገሮች ይጠቀማል
- ማ፣ ምን ወይም የት በሚል የሚጀምሩ ጥያቄዎችን ይጠይቃል
- አገናዛቢ ተውላጠ ስም በትክክል ይጠቀማል፤ ለምሳሌ “የእማይ መኪና”
- መደበኛ ኃላፊ ጊዜ፣ ውስጥ፣ እሳይ እና እሥር የመሳሰሉ መስተዋድዶችን ይጠቀማል
- ትክክለኛ የድምጽ ክፍታና ዝግታ ይጠቀማል፤ በሹክሹክታ ያወራል

48

መግባባት

- የነጠረ ኳስ ይይዛል
- ሳይወድቅ ወደፊት ይዘላል
- ኳስን ከራስ በላይ ይወረውራል
- ሸርተቱ እሳይ ወጥቶ ወደታች ይንሸራተታል
- ያለምንም ድጋፍ ምድር ቤት በደረጃ እግሮቹን እያቀያየረ ይወርዳል

Months

መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ

- የተበተኑ ጨሌዎችን ገመድ ላይ ያስገባል
- ክብ ገልብጦ ይስላል
- በአከታታይ መቀስ በመክፈትና በመዝጋት አንድ መስመር ተከትሎ ይቆርጣል
- የጫማ ማሰሪያውን ያስራል - አንድ መንገድ ተከትሎ ባይሆንም
- ረቂቅ የጡንቻ ቁጥጥር የሚጠይቁ ዕቃዎችን ያሰባስባል

48

ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴ

- ፈሳሽ ሲደፋ ይጠርጋል
- ምግብ ሲበላ ሽካ ይጠቀማል
- ሽንት ቤት እራሱን ሙሉ በሙሉ ችሎ ይሄዳል
- ሲነገረው እራሱ ሙሉ በሙሉ ያለብሳል
- ትልልቅ ቁልፎችን እራሱ ይቆልፋል፤ ይፈታል
- እጆቹን ታጥቦ እራሱ ያደርቃል
- በአፍ እርዳታ እየተደረገለት ጥርሱን ይቦርሻል

to

እራሱን መርዳት

- ቡድን ውስጥ ሆኖ ጨዋታ ያስጀምራል፤ ሊጫወትም እዚያው ይቆያል
- ሲነግሩት መጫወቻዎቹን ለሌሎች ያጋራል
- ቀላል ነገር ሲልኩት ያደርጋል
- ከሌሎች ልጆች ጋር በስምምነት ይጫወታል
- ወላጆቹን ያውቃል
- ሲያስፈልግ ሃዘኔታና ጭንቀት ያሳያል
- መርዳትና መሳተፍ ይወዳል

60

Months

ማህበራዊ

- የራሱን ዕድሜ ያውቃል
 - ቀንና ሌሊት ይለያል
 - አራት መሠረታዊ ቀለሞችን ማመሳሰልና ስማቸውን መጥራት ይችላል
 - 10 ዕቃዎችን ይቆጥራል
 - ስዕሎችን እንደአመጣጣቸው ቅድመ ተከተል ያስይዛል
 - ስለሚነበብለት ታሪክ ጥያቄዎች ይመልሳል
 - ከሚያስታውሳቸው ዕቃዎች ሶስቱን ይጠራል
- ተግባሩን ሲያከናውን በአፋ ጠርቶ ትኩረት እንዲሰጠው ያደርጋል
 - ሶስት ምንም ግንኙነት የሌላቸውን ተከታታይ ትእዛዞች ያከናውናል
 - እንደ “አሰ” እና “እዳ” ዓይነት ተውላጠ ስሞች ሁልጊዜ ይጠቀማል
 - እንደ “ሞ” ዓይነት አገናዛቢ ተውላጠ ስሞችን ሁልጊዜ ይጠቀማል
 - የሚያጥሩ አለታዎችን ለምሳሌ “cant” እና “don't” ይጠቀማል
 - አንዳንድ ተውላጠ ግሶችን ይጠቀማል
 - የትንቢት ጊዜ ይጠቀማል
- ይጋልባል
 - የሚንከባለል ኳስ ወደ አንድ አቅጣጫ ይመታል
 - እግሮቹን እያቀያየረ ይዘላል
 - በአንድ እግር ይዘላል
 - የተወረወረ ኳስ ይይዛል
 - ለ10 ፊት ያህል በእግር ጣቱ ይራመዳል
- ስዕል ይስላል
 - በመስመር የተሳሉ ሰዎችን ይስላል
 - የትኛውን እጅ መጠቀም እንደሚሻለው ያሳያል
 - ቅርጾችን ይገለብጣል (ለምሳሌ ክብ፣ አራቱም ጎን እኩል የሆነ አራት መአዘን፣ ሶስት መአዘን፣ አራት መአዘን)
 - ክብ እና ሌሎች ቀላል ቅርጾች ቆርጦ ያወጣል
- አፍንጫውን በራሱ ይናፈጣል
 - ጠረጴዛ ላይ ምግብ ሲቀርብ ለእራሱ ምንም ሳይደፋ ያወጣል
 - በማንኪያና በሽካ በደንብ ይበላል
 - ሌሊት አልጋውን ሳያበሰብስብ ያድራል
 - የልብሶችን ፊትና ኋላ ለይቶ ያውቃል
 - አልፎ አልፎ እየታየ ግቢ ውስጥ ይጫወታል
 - ኮቱን መስቀያ ላይ ያንጠለጥላል
- ተግባሩን ሲያከናውን ጠርቶ ትኩረት እንዲሰጠው ያደርጋል
 - እንደ “እባክዎን” እና “አመሰግናለሁ” ዓይነት ማህበራዊ መልሶች ይጠቀማል፤ እጁን ያወጣል፤ ሰልፍ ላይ ይቆማል
 - ከአዋቂዎች ይልቅ ከመሰሎቹ ጋር መሆን ይመርጣል
 - ስለ ቤተሰቡ ያወራል
 - ስሜቱን ተቆጣጥሮ ተቀባይነት ባላቸው መንገዶች ይገልጻቸዋል

መረዳት	<ul style="list-style-type: none"> • ነገሮችን ከአንድ እስከ 10 ያሉ ቁጥሮች ጋር ያመሳስላል • በቀን እስከ አምስት ዕለታዊ እንቅስቃሴዎች በቅደም ተከትል ያደርጋል • አጭር ታሪክ ደግሞ ይናገራል • የቤቱን አድራሻ መስጠት ይችላል • ግራውን ከቀኙ ይለያል 	To
መግባባት	<ul style="list-style-type: none"> • ስዕሎችን በማብራራት ታሪክ ይናገራል • ግልጽ ያልሆኑ ቃላቶችን ፍቺ ይጠይቃል • በትክክልና ያለምንም ችግር ይናገራል፤ ሆኖም አሁንም “s” “f” እና “th” ይምታቱበታል 	★ 60
መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ	<ul style="list-style-type: none"> • ገመድ ይዘላል • በሮለር ስኬት ይሄዳል • በእያንዳንዱ እግሩ ተራ በተራ ከሁለት እስከ ሶስት ያርድ ወደፊት ይዘላል • የ12 ፉት ከፍታ ካለው ቦታ በእግር ጣቶቹ ዘሎ ያርፋል • ሲሮጥ እጆቹን ከእግሮቹ በተቃራኒ አቅጣጫ ያወዛውዛል 	♥ Months
ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴ	<ul style="list-style-type: none"> • ትልቅ ፊደሎችንና ቀላል ቃላቶችን ብዙ በማቀያየር ይጽፋል • ሲቆርጥና ሲጽፍ ትክክል የእጅ አጣጣል ይጠቀማል • የራሱን ጫማ ያስራል • ከ 1 እስከ 5 ያሉ ቁጥሮችን ይጽፋል 	★ ♥
እራሱን መርዳት	<ul style="list-style-type: none"> • ጸጉሩን ያለ እርዳታ እራሱ ያበጥራል • መጫወቻዎቹን ሳጥን ውስጥ ይከትታል • ያለምንም እርዳታ ልብሱን ይለብሳል፤ ያወልቃል • መንገድ በሰላም ያቋርጣል 	★
ማሳበራዊ	<ul style="list-style-type: none"> • ያዘኑ ጓደኞቹን ያጽናናል • ዕቅድ አውጥቶ በጥሩ ሁኔታ ይገነባል • የሕጎችና የትክክለኛ፣ አድሎ የሌለበት ሁኔታ አስፈላጊነት ይገባዋል • ሰዓቱን ከፕሮግራም ጋር ያዛምዳል 	★

የአካል ወይም የአእምሮ ጉዳት ላላቸው ልጆች... በትንሹም የተጨመረ ነገር ለረጅም ጊዜ ያገለግላል

ሕጻን ልጅዎ በማንኛውም እድገት ዙሪያ ችግር እያጋጠመው ነው ብለው ካመኑ፣ የአስቀድሞ ችግር መፍቻና የመዋለ ሕጻናት አገልግሎቶች አሉ። አስቀድሞ ችግር መፍቻና የመዋለ ሕጻናት አገልግሎቶች ልጅዎ ለትምህርት ቤት ዕድሜ ከመድረሱ በፊት እድገቱንና ብልጽግናውን ለማሻሻል የተዘጋጁ ናቸው።

ስለ አስቀድሞ ችግር መፍቻና የመዋለ ሕጻናት አገልግሎቶች በይበልጥ መረጃ ለማግኘት የሚሪላንድ ስቴት ትምህርት መምሪያ፣ የልዩ ትምህርት/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶችን ይገናኙ።

ያስታውሱ፣ ልጆች ሁሉ ለማደግ ትዕግሥትና ድጋፍ የሚያስፈልጋቸው ቢሆንም የአእምሮ ወይም የአካል ጉድለት ያለባቸው ልጆች በይበልጥ ትኩረት ያስፈልጋቸው ይሆናል። እድሜ ልክ ለመማር የሚያስፈልጉትን ፍቅርና ድጋፍ ለመስጠት ወላጆች፣ አስተማሪዎች፣ ሐኪሞችና ሌሎች አብረው መሥራት አለባቸው።

የምርመራው ሂደት...

ልጆች እንዴት እንደሚማሩ

መመርመር።

ልጆች ዓለምን የሚያውቁት በምርመራ ነው። አዳዲስ ፊቶች፣ ቦታዎች እና ነገሮችን እየመረመሩ ይሄዳሉ።

መንካት። መቅመስ። ማሸተት። መስማት። ማየት።

ልጆች ዓለምን የሚያውቁት በሕዋሳቶቻቸው አማካኝነት ነው። ጣፋጭ ሻኒላን ያሸታሉ፣ ጨዋማ ብስኩቶችን ይቀምሳሉ፣ ለስላሳ ትንንሽ ድመቶችን ይነካሉ፣ ጮክ ያሉ ድምጾችን ይሰማሉ፣ እንዲሁም ደማቅ ቀለም ያላቸውን ሪቦኖች ያያሉ።

መሞከር

ልጆች የሚማሩት አዳዲስ ሐሳቦችን ይዘው በመሞከርና ውጤት ላይ ለመድረስ ደጋግሞ ሙከራ በማድረግ ነው። አንድን ዕቃ በተለያዩ መንገዶች በመጠቀም ይሞክራሉ። ለምሳሌ አንድ ልጅ አራት መደብን ሳጥኖች አንዱን ሌላው ላይ ከምሮ እንደ መጫወቻ ባቡር መሬት ላይ ሊገፋቸው ይችላል፣ ወይም እንደ ታምቡር እርስ በእርስ ያጋጫቸዋል። ሳጥኖቹ ከሙዚቃ መሳሪያ ይልቅ እንደ መጫወቻ ባቡር ቢጠቀምባቸው እንደሚሻ ሊረዳ ይችላል።

ማስመሰል

ልጆች የሚማሩት በማየትና ሌሎችን በማስመሰል ነው። አዳዲስ ችሎታዎች የሚያዳብሩት መጀመሪያ ሌሎችን በመመልከት ከዛም የሚያደርጓቸውን ድርጊቶች በመድገም ነው። ድርጊቶችን ደጋግሞ ማስመሰል በመጨረሻ ወደ ሙሉ ችሎታ ያመራል።

መጫወት!

ልጆች እየተጫወቱ ነገሮች እንዴት እንደሚሰሩ፣ ችግሮችን እንዴት እንደሚፈቱ እና ነገሮችን እንዴት እንደሚያስከስቱ ይማራሉ - ይህ ሁሉ በጨዋታ ላይ!

ልጅዎ እንዲማር መርዳት ይችላሉ

ልጅዎ አዳዲስ ችሎታዎች እንዲያዳብር የሚከተሉትን ይሞክሩ።

ከሚታወቅ ነገር ወደማይታወቅ ነገር ይሂዱ።
አዲስ ነገር እንዲጀምር ከመጠየቅዎ በፊት ልጅዎ ከሚያውቀው ነገር ጋር እንዲሠራ ይተውት። ለምሳሌ የሚያውቀውን ፕዝል መገጣጠም ያግዙት፤ ከዚያም ለብቻው አዲስ ፕዝል እንዲገጣጠም ይተውት። የመጀመሪያ ጊዜ ሲሠራ ጥሩ ውጤት እንዲኖረው በተቻለ ይግሩት። እንደዚህ ሲሆን፣ የማይታወቅ በጨዋታ መልክ የሚፈታ ነገር እንጂ የሚፈራ ነገር አይሆንም።

ዕለታዊ እንቅስቃሴዎችን ይቀያይሩ።
የልጅዎን ዕለታዊ ፕሮግራም አዲስ ምግብ በማስተዋወቅ ወይም ጓደኞች ለምሳ በመጋበዝ ይቀያይሩት።

ትኩረቱን ለአጭር ጊዜ የሚይዙ ሥራዎች ያበጁ
ከልጅዎ ትኩረት ጋር የሚመዛዘኑ ቀላል ሥራዎች ያበጁ። የልጅዎ የትኩረት ርዝመት በተደጋጋሚ ተሞክሮ የማይረዝም ከሆነ ልዩ እንቅስቃሴዎች ሊያስፈልጉ ይችላሉ። በዚህ ዙሪያ ያልዎትን ሐሳብ ለቤተሰብ ዶክተርዎ ማማከር ወይም የአካባቢዎ የትምህርት ሥርዓት ልጅ ማግኛ ቢሮ ሂደው ማነጋገር ይፈልጉ ይሆናል።

የልጅዎን አቅም ይወቁ።
ልጅዎ የሚጫወትባቸውን አቀማመጦች ይቀያይሩ። ዕቃዎችንና ጨርቆችን በቀላሉ ማግኘት እንዲችል አድርጉለት። በልጅዎ አካባቢ ላሉት ድምጾች ገደብ ያድርጉ። የልጅዎን ስሜት፣ ፍላጎትና የሚያስፈልጉትን ነገሮች በደንብ ይከታተሉ። ሕዋሳቶቻቸው የተጎዱ ልጆች ወይም እንደ ልብ መንቀሳቀስ የማይችሉ ልጆች ልዩ መስተንግዶ እንደሚያስፈልጋቸው ይረዱ።

የልጅዎን ጥረቶች ያመስግኑ።
ልጅዎ ጥሩ ውጤት የምታመጣበትን ሁኔታ ይፍጠሩና፤ ልጅዎ ጥሩ ስትሠራ በማቀፍ፣ ፈገግ በማለት ወይም ልዩ ሽልማቶች በመስጠት እንደተደሰቱባት ያሳዩላት። ልጅዎ ከተበሳጨች ይርዷትና ሙከራ ስላደረገች ብዙ ምስጋና ይስጧት።

ከልጅዎ ጋር ይጫወቱ!
መማር በተለይ ለልጆች አስደሳች ነገር ሊሆን ይችላል! ከልጅዎ የእድገት ደረጃ ጋር ተመጣጣኝ የሆኑ እንቅስቃሴዎችና መጫወቻዎች ይምረጡና ልጅዎ ሲማር እየተደሰተ እንዲሆን ያግዙት።

የልጅዎ የመጀመሪያ መማሪያ አካባቢ ቤትዎ እንዲሆን ያድርጉ

ሕጻናት መማር የሚጀምሩት ከተወለዱበት ጊዜ ጀምሮ እንደሆነ ጥናት ያሳያል። ልጅዎ መማርና ማደግ የሚችልበት በእንክብካቤ የተሞላና ትምህርትን የሚያበረታታ አካባቢ ይፍጠሩ። የልጅዎ አካባቢ ማለት ሁሉንም ሕይወቱን የሚነኩ ቦታዎችን፣ ዕቃዎችን እና ሰዎችን ያካትታል።

የሚከተሉት ሐሳቦችና እንቅስቃሴዎች በቤት ውስጥ ጥሩ የመማሪያ አካባቢ የሚፈጥሩባቸው መንገዶች ሆነው እንደ ሐሳብ ቀርቦዋል። ሁልጊዜ ደህንነት የሚጠበቅበትን መንገድ ይከተሉ፤ አስፈላጊ ከሆነም እንቅስቃሴዎች ለልጅዎ ተስማሚ መሆናቸውን ለማረጋገጥ የልጅዎን ዶክተር፣ አስተማሪ ወይም ቴራፒስት ያማክሩ።

ግስታወሻ፡- ሁልጊዜ ከልጅዎ የእድገት ደረጃ ጋር ተመጣጣኝ የሆኑ እንቅስቃሴዎች ይምረጡ።

ከልጅዎ የእድገት ደረጃ ጋር ተመጣጣኝ የሆኑ እንቅስቃሴዎች ይምረጡ እንዲሁም ወደሚቀጥለው ደረጃ ከፍ እንዲል ያበረታቱ። ከልጅዎ ጋር ሲጫወቱ፣ ብቻውን ምን ማድረግ እንደሚችል፣ ከትንሽ እርዳታ ጋር ምን ማድረግ እንደሚችል፣ ከብዙ እርዳታ ጋር ምን ማድረግ እንደሚችል እና ጭራሽ ማድረግ የማይችለው ምን እንደሆነ ይጻፉ። እርዳታ ለሚያስፈልጋቸው እንቅስቃሴዎች ምን ያክል እርዳታ መስጠት እንዳለብዎት ይከታተሉ።

የተመከሩ እንቅስቃሴዎች

ልጅዎ ሕጻን በሆነበት ጊዜ...

ሕጻኗ በቀላሉ መንቀሳቀስ እንድትችል ያድርጉ።
ሕጻን ልጅዎን መሬት ላይ ያለ ምንጣፍ ላይ ወይም ፎጣ ላይ ያድርጓት።
በነጻነትና በደህንነት መንቀሳቀስ መቻሏን ያረጋግጡ።
አብረዋት ይጫወቱ። እግሯን እንድታፈራግጥ ያበረታቷት፣ በእጆቿም ወደላይ እንድትንጠራራ ያበረታቷት።

ሕጻኑ እንዲያንቀሳቅስ የሚፈልጉትን የሰውነት ክፍል ይንኩት።
የሕጻን ልጅዎ እግሮችና እጆች ላይ እፍ ይበሉበት። ቀስ ብለው እግሮቹንና እጆቹን ይጀቸው። አሸት ሲያደርጉት መልስ የማይሰጥ ከሆነ እንዲያንቀሳቅስ ወደሚፈልጉት አቅጣጫ እጁን ወይም እግሩን ያንቀሳቅሱት።

ዋና ዋና የሰውነት እንቅስቃሴዎቿን እንድታውቅ የሕጻኗን አቀማመጥ ይቀያይሩ።
ሕጻን ልጅዎ እጆችዋንና እግሮቿን ሙሉ በሙሉ መጠቀም ከመቻሏ በፊት ዋና የሰውነት እንቅስቃሴዎች ናቸው የሚዳብሩት። ልዩ ልዩ አቀማመጦች እንድትለምድ አድርጓት። አቅፈው ይያዟት። በሆዱና በጀርባዋ ያስተጻፉት። ደረቅ ባሉ ትራሶች ደገፍ አድርገው በጎኗ ብድግ ያድርጓት።

አይኖቿ፣ ጭንቅላቷና ሰውነቷ እንዲንቀሳቀሱ የተለያዩ ማበረታቻዎች ያቅርቡ።

ልጅዎን ለማበረታታት የሚጠቀሙባቸውን ይቀያይሩ። ለምሳሌ ብዙ ቀለም ያለው መጫወቻ ከአልጋው በላይ ይስቀሉ። ከዛም ትንሽ ክፍ ሲል፣ አንድ ቀላል ስዕል በአልጋው ጎን ወይም በሁለቱም በኩል ይስቀሉ። ቤት ውስጥ ቦታውን ብዙ ጊዜ ይቀያይሩት።

የሕጻኑን ሕዋሳት ያበረታቱ።

ልጅዎ ሕዋሳቶቿን በሙሉ እንድትጠቀም ያድርጉ - መንካት፣ መቅመስ፣ ማሽተት፣ ማዳመጥ እና ማየት። ገላዋን ስትታጠብ እጆቿንና እግሮቿን ያሻሻት (ማሳጅ) እንዲሁም እግሮቿን እያፈራገጠች ውሃ እንድትረጭ ያድርጓት። ልጅዎን መሃል ላይ ደገፍ አድርገው አስቀምጠው ከሌላ ሰው ጋር ብዙ ቀለም ያለው ኳስ እየወረወሩ በአይኖቿ የኳሱን እንቅስቃሴ እንድትከተል ያድርጓት። አለሳለሳቸውና ሻካራነታቸው የተለያዩ ነገሮች ያስነኳት፣ ለምሳሌ እንደ ስፖንጅ፣ ከጎማ የተሠሩ ኳሶች እና የቀለም ብሩሾች።

የሕጻን ልጅዎን እድገት ለመከታተል አልፎ አልፎ የወላጅ ረዳት ውስጥ ያሉትን የእድገት ምእራፍ ሰንጠረዦች ይመልከቱ።

የልጅዎን እድገት ለማወቅ አብረው ይመራሙሩ። መልሶችን ለማበረታታት የተለያዩ ዕቃዎች ያቅርቡ። አልጋ ላይ የታሠሩ ቀለም ያላቸው ሪባኖችን፣ ለስላሳ ከጎማ የተሠሩ ኳሶችንና ደማቅ ቀለሞች ያሏቸውን የእንስሳ ምስል ያላቸው አሻንጉሊቶችን የመሳሰሉ ቀላል ቁሳቁሶችን ይጠቀሙ።

ልጅዎ ለመመራመር ዝግጁ ሲሆን...

ጥሩ ውጤት የሚያስገኙ መማሪያ ሁኔታዎችን ያዘጋጁ።

ልጅዎ በቀላሉ እንዲገለበጥ በሚያስችለው መንገድ በጉን ቆም ያድርጉት። ከዛም ቀስ በቀስ የሚሰጡትን እገዛ እየቀነሱ ለብቻው እንዲገለበጥ ያድርጉ። ደማቅ ቀለም ያለው መጫወቻ እያሳዩት እንዲገለበጥ ያድርጉት።

ልጅዎ እንዲንቀሳቅስ ያበረታቱት።

የልጅዎ አንደኛ አበረታች እርስዎ ሊሆኑ ይችላሉ። ልጅዎ በሆዱ ሆና ፊት ለፊቷ ይሁንና ወደ እርስዎ እንድትመጣ ያበረታቷት። በመጀመሪያ በእጇ ገፍታ ጭንቅላቷን ቀና አድርጋ ልትመለከትዎት ትችላለች፤ ቀስ በቀስ ግን እርስዎ ጋር ለመድረስ እጆቿንና እግሮቿን ማንቀሳቀስ መጀመር አለባት።

ልጅዎ ስለራሱ ማወቅ ያለውን ፍላጎት ይጠቀሙ።
ልጅዎን እጭንዎ ላይ አስቀምጠው መስታወት ፊት ይቀመጡና ጨዋታዎች ይጫወቱ። ቁጭ ለማድረግ ከፍ ያድርጉት ወይም በሆዱ እንዲጫወት ያድርጉት።

እያንዳንዱን ዕለታዊ እንቅስቃሴ እንደመማሪያ ዕድል ይጠቀሙበት።

ልጅዎ ገላጭን ከታጠብች በኋላ በፎጣ ወይም በብርድ ልብስ ላላ አድርገው ይጠቅልሏትና አንዱን ጫፍ ጎተት በማድረግ እንድትገላበጥ ያድርጉት። ጠንከር ስትል እርስዎ እየሠሩ እሷ መዝለያ ወንበር ወይም የሕጻን መቀመጫ ወንበር ውስጥ እንድትጫወት ያድርጉት።

ልጅዎ እጆቹን ለመጠቀም ዝግጁ ሲሆን...

የእጅ እንቅስቃሴ ያበረታቱት።

ልጅዎ የእጆቹንና የጣቶቹን ልዩ ልዩ እንቅስቃሴዎች እንዲመራመር ያድርጉት። እጆቹን አንጓው ላይ እንዲያዞር፤ በእጆቹ እንዲያጨበጭብ፤ ዕቃዎችን ይዞ እንዲለቅ ያግዙት። ዕቃዎች በጣቶቹ እንዲይዝ ይርዱት።

ቀላል ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴዎችን እንዲያዳብር ያበረታቱት።

ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴዎች ማለት የብዙ እንቅስቃሴዎች ስብስብ ናቸው። ልጅዎ አንድ ዕቃ ይዞ አንድ ነገር እንዲያደርግበት ያበረታቱት፤ ለምሳሌ እንዲጥለው፤ አንድ ነገር ውስጥ እንዲያስቀምጠው፤ እንዲያወዛውዘው፤ እንዲያጋጨው እና ወደ ሌላ እጁ እንዲያዛውረው። ድምጽ ያላቸውን ዕቃዎች ይጠቀሙ፤ ለምሳሌ የሚንከሻኩሽ ነገር ያላቸው ከረጢቶች (ቢን ባግ)፤ ደወሎች እና የሚያቃጭሉ ነገሮች፤ ለስላሳና ሻካራነቱም የተለያዩ ዕቃዎች እንደ ጎማ እና ጨርቅ ኳሶች፤ የብረትና የፕላስቲክ ሰሃፍች ይጠቀሙ።

ይበልጥ ረቂቅ የሆኑ የሰውነት እንቅስቃሴዎች እድገት ያበረታቱት።

ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴ ከቀላል ወደ ውስብስብ ይሄዳል። ዕቃ በእጅ ይዞ ያዝ ለቀቅ ከማድረግ ዓላማ ወዳለው እንቅስቃሴ ይሸጋገራል። ልጅዎ ለመጠቀም ከሚመቸው እጅ አጠገብ መጫወቻ ይያዙላት። መጫወቻውን በጣቶቿ እንድትይዝ ያድርጉት። ከዛም መጫወቻውን ሳጥን ውስጥ እንድትለቀው ያድርጉት። ጊዜ በገፋ ቁጥር እገዛዎን ይቀንሱና ትንንሽ ሳጥኖች እንድትጠቀሙ ያድርጉት። ልጅዎ ትክክለኛነትዎን ባሻሻለች ቁጥር ዕቃዎችን ለመደራረብ ዝግጁ ትሆናለች። ጊዜ በሄደ ቁጥር እንደ አራት መለዘን ሳጥኖች አነስ ያሉ ዕቃዎችን መደራረብና ትንንሽ ነገሮች ቀዳዳ ውስጥ መክተት ትችላለች።

በጣቶቹ እንዲመራመር ያበረታቱት።

ልጅዎ በጣቶቹና በጣቶቹ መያዝ በሚችላቸው ዕቃዎች መመራመር አለበት። በጣት ቀለም መቀባትና በውሃ መጫወት እንቅስቃሴን የሚገነቡ እንቅስቃሴዎች ናቸው። ትልልቅ ክብ የመስራት ንቅናቄ በእርሳስ፤ በቀለም እርሳስ ወይም ያለ እርሳስ ሊሠሩ ይችላሉ። ትልልቅና ትንንሽ መሞነጫጨር ሊበረታታ ይገባል። በዚህ ጊዜ የእንቅስቃሴ ማስመሰልን ማስተማር ይቻላል። ትልልቅ እጅታ ያሏቸው ብሩሾች እና ወፋፍራም የቀለም እርሳሶችና ጥቁር እርሳሶች መጠቀም አይርሱ።

ውስብስብ ረቂቅ የሰውነት እንቅስቃሴዎች ለመፈጸም በአውራ ጣትና በጣቶች እንድትጠቀሙ ያበረታቷት።

ጣት ላይ የሚሰኩ ትንንሽ አሻንጉሊቶች ወይም የሚጮሁ የፕላስቲክ መጫወቻዎች እንደ ማበረታቻ ይጠቀሙ። መጫወቻውን ሲይዙ ከእርስዎ አይታ እንድታደርግ ያበረታቷት። ልጅዎ አያያዟን ስታሻሽል (ባብዛኛው የመዋለ ሕጻናት ዕድሜ ላይ) ወረቀት ለመቆራረጥ ዝግጁ ትሆናለች። በመጀመሪያ በትንሹ ቆረጥ ማድረግ ትችላለች፤ መስመር ተከትላ ባይሆንም። ቀጥሎ ቅርጽ ዙሪያ ለመቆረጥ ዝግጁ ስትሆን፤ ወረቀቱን በማዞር ያግዟት፤ የት ጋር እንደምትቆርጥም እንድታቅድ ይርዷት።

የልጅዎን እድገት ያበረታቱ

የልጅዎን እድገትና ብልጽግና በይበልጥ ለማበረታታት የሚከተሉትን እንቅስቃሴዎች ይሙክሩ።

ለየት ያለ ድምጽ ስታሰማ

ፈገግ ብለው ጎበዝ ይበሏትና እንድትደግገው ያበረታቷት። ድምጹን ይደገሙት ወይም ሁለታችሁም ተራ በተራ ድምጽ የመፍጠርና የመድገም ጨዋታ ይጫወቱ፤ ለምሳሌ እንደ ማጨብጨብ፣ ማጋጨት እና ማንበራጨቅ።

ወደ አንድ ዕቃ ሲሰነዘር

የዕቃውን ስም ይጥሩትና ከዛም ዕቃውን ለሱ ከመስጠትዎ በፊት፣ አሁን ያሉትን እስኪደግም ይጠብቁት።

በአንድ እንቅስቃሴ፣ ቦታ ወይም ዕቃ ላይ ልዩ ትኩረት ስታሳይ

ከእንቅስቃሴው ወይም ከቦታው ጋር የተያያዙ፣ ቋንቋዎን የሚያዳብሩ ቃላቶች ወይም ታሪኮች ይንገሯት። ለምሳሌ ብስኩት ሲጋግሩ ማየት የምትወድ ከሆነ፣ ሊጡን ሲያቦኩ “መጀምሪያ ወተት እንጨምራለን። ከዛም እናማስለዋለን።” እያሉ መንገር ይችላሉ። ወይም የእንሰሳት ማኖሪያ (ዙ) የሚትወድ ከሆነ (ማን አለ የማይወድ?)፣ እዛ ይውሰዱትና ስለ ገጠመኝ ያውሩ - ስለ እንሰሳቶቹ፣ ስለ አካባቢው፣ ስለ ጠረኖቹ።

ሲበሳጭ ወይም ሲነጫነጭ

ምን ለማለት እየሞከረ እንደሆነ ለማወቅ ይሞክሩና በቃል እንዴት እንደሚባል ይንገሩት። ለምሳሌ ይህን ማለት ይችላሉ፡- “ጃክ እንቅልፍ መተኛት ይፈልጋል።” ወይም “ጃክ ጭማቂ ይፈልጋል።”

ድምጽ ሰምታ ስትመልስ

አብረዋት ያዳምጡና ስለ ድምጹ ያውሩ።

ዕቃዎችን በስም ሲጠራና “ሂድ እና ቁም” የመሳሰሉ መንቀሳቀስን የሚያመለክቱ ቃላትን ሲጠቀም

አዳዲስ ቃላቶቹን በመጠቀም ሁለትና ሶስት ቃላት ያሏቸው አረፍተ ነገሮች ይጠቀሙ። ለምሳሌ “ጄን ወተት ትወዳለች” ወይም “ከእማይ ጋር ኳስ ተጫወት” ማለት ይችላሉ።

ብዙ ቃላት ማለት ስትችል

በጽሑፍ የተቀመጡ የቃላት ዝርዝር ይጀምሩና ማዕከላዊ ቦታ ላይ ይለጥፉት። አዳዲስ ቃላት በተማረች ቁጥር ዝርዝሩ ላይ ይጨምሯቸውና ቤተሰብዎ በሙሉ ቃላቶቹን እንዲጠቀሙ ያድርጉ።

ሶስት ወይም አራት ቃል ያሏቸው አረፍተ ነገሮች መጠቀም ሲጀምር

አረፍተ ነገሮችዎ ውስጥ ገላጭ ቃላት ይጨምሩ። ለምሳሌ “ታሚ ቀዝቃዛ ወተት ትወዳለች” ወይም “ዘፈኑን ቀስ ብለህ ዝፈን”።

ሙዚቃ ማዳመጥ ስትጀምር

ያበረታቷትና ለጨዋታዎች፣ ለዘፈኖች፣ ለዳንሰና ለ”ደስታ ጊዜዎች” ሙዚቃ ይጠቀሙ።

አንድን ዘፈን በሙሉ ወይም በከፊል ሲማር

ለሚወደውና ለሚያጨበጭብለት ሰው ዘፈኑን እንዲዘፍን ይፍቀዱለት።

ቴሌቪዥን ማየት ሲጀምር

አብረዋት የሚያዩአቸው ፕሮግራሞች ይምረጡና አዳዲስ ቃላትና ሐሳቦች ያበረታቱ።

እንዲያነቡለት ሲፈልግ

የሚያቃቸውን ቃላት ስዕል በማሳየት እንዲል ያበረታቱት፣ ቀስ በቀስም በአፉ እንዲል ያድርጉት።

የሚሰማውንና የሚያየውን ይደገሙ

አሻንጉሊቶች በመጠቀም አስመስሎ መድገምን፣ ዓይነ ሕሊና እና የአንድ ሰውን ሚና መድገም ያበረታቱ።

ጥያቄ ሲጠይቅዎ

አጫጭር፣ ግልጽ አረፍተ ነገሮች ይጠቀሙ። የልጅዎን ጥያቄዎች መመለስ የማወቅ ጉጉትንና የመማር ጥማትን ያበረታታል!

ቤት አካባቢ፡-

የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ያለባቸው ልጆችን ማስተማሪያ አንዳንድ ምሳሌ እንቅስቃሴዎች

ልጆች፣ የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ያለባቸውን ወጣት ልጆች ጨምሮ፣ በቤት ውስጥ ብዙ ሊማሩ ይችላሉ። ዕለታዊ እንቅስቃሴዎች አዳዲስ ችሎታዎችን ለመማር በጣም ጥሩ ዕድል ይፈጥራሉ። ልጅዎ የቤት ሥራ ላይ እንዲሳተፍ ያድርጉ፣ ለምሳሌ ምግብ ማዘጋጀት፣ ቆሻሻ አውጥቶ መጣል፣ ልብስ ማጠብ እና ምግብ ግዢ ላይ። የሚከተሉት ለምሳሌ የቀረቡ እንቅስቃሴዎች ዕለታዊ እንቅስቃሴዎች እንዴት እንደ መማሪያ እንደሚያገልግሉ ያሳያል።

ማስተማሪያ እንቅስቃሴ ምሳሌ ቁጥር 1፡- ስቴሲ እና እናቷ

የስቴሲ እናት ቫክዩም ክሊነሩን በመጠቀም ስቴሲ እንድትነጋገር ታበረታታለች።

ገለጻ፡- ስቴሲ ዕድሜዋ ወደ ሁለት ዓመት የተቃረበ ሲሆን የሚያበሩ ንቁ ዓይኖችና ደስተኛ ብሕርይ አላት። ሁለት ለመስማት የሚረዳ የኤሌክትሮኒክ መማሪያ በጀሮዋ ታደርጋለች፣ ሴሬብራል ፓልሲም አለባት። መራመድ ገና አትችልም ግን ለልጆች የተዘጋጀ ረጅም ወንበር ላይ በደንብ ትቀመጣለች።

የስቴሲ ዶክተሮች ከፍተኛ መደበኛ የሰውነት እንቅስቃሴ ችግር እንዳለባት በመጀመሪያ የሕይወት ወራቶቿ ያወቁ ሲሆን፣ መስማት እንደሚሳናት ግን ወላጆቿ ቆየት ብለው ነው የተረዱት። የጀሮ ባለሙያተኛ ከፈተናት በኋላ፣ ለመስማት የሚረዳ የኤሌክትሮኒክ መማሪያ ለጀሮዋና ደረቷ ላይ የምታደርገውም ድምጽ ማስተላለፊያ (ሳውንድ ትራንስሚተር) አዘዘላት። የስቴሲ የጀሮ ባለሙያተኛ ለከፍተኛ ድምጾች ትኩረት መስጠት አለባት፣ እነዚህንም ድምጾች የሚፈጥረው ምን እንደሆነ መረዳት አለባት ብሎ ያምናል። መስማትን የምትማረው - የማዳመጥ ስልጠናም ተብሎ ይጠራል - ስቴሲ ቀላል የንግግር እንቅስቃሴዎችና መስማት የሚሳናቸው የሚጠቀሙትን የእጅ ቋንቋ በምትማርበት ጊዜ አብሮ የሚሆን ነው።

እንቅስቃሴ፡- የሳሎኑን ምንጣፍ በቫክዩም ክሊነር በሚያጸዱበት ጊዜ ስቴሲና እናቷ “የማዳመጥ ጨዋታ” ይጫወታሉ። የጨዋታው ሕጎች ቀላል ናቸው። ስቴሲ ቫክዩም ክሊነሩ ሲበራ ስቴሲ በሰማች ቁጥር እናቷ አንድ መልስ እንድትሰጥ ታደርጋታለች፣ ሲጠፋ በሰማች ቁጥር ደግሞ ሌላ ዓይነት መልስ እንድትሰጥ ታደርጋታለች።

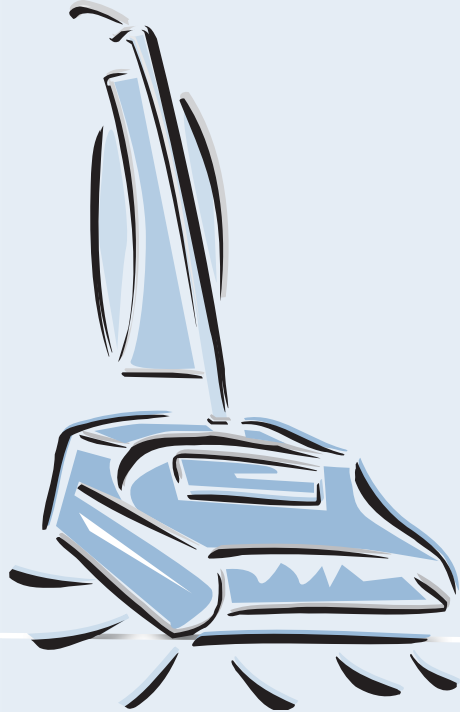
ስቴሲ “አዎ”ን ወይም “አይ”ን የምትገልጸበቸው ምልክቶች እራሷ የፈጠረቻቸው ናቸው። እንድትታቀፍ ስትፈልግ ወይም የምትወዳቸው ምግቦች እንዲጨመሩላት ስትፈልግ በጭንቅላቷ ወደፊት ሄድ እንደምትል የስቴሲ ወላጆች አዩ። ወላጆቿ ይህንን እንቅስቃሴ አይተው ስቴሲ አገጪን ወደታች በማድረግ እንዴት “አይ” ማለት እንደምትችል አስተማሯት። “አይ” ማለትን በቆሰጣና ቀይ ሥር ላይ ተለማመደች። የስቴሲ ምልክቶች በእራሷና በቤተሰቦቿ መካከል የንግግር ሥርዓትን መጀመሪያ መንገድ ሆነ።

እናት የማዳመጥ ጨዋታውን የምትጀምረው ስቴሲ ቫክዩም ክሊነሩን አብርታ በቱቦው ውስጥ የሚተላለፈውን መርገብገብና የአየር መሳብ እንዲሰማት ትረዳታለች። ቺሪዮ በመጠቀም ቫክዩሙ እንዴት እንደሚሠራ ለስቴሲ ታሳያታለች። ቺሪዮሶቹ ቫክዩም ክሊነሩ ውስጥ እየገቡ ሲያልቁ “ሁሉም ሄደ” ብላ በምልክት ታሳያታለች።

ቤት አካባቢ፡- የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ያለባቸው ልጆችን ማስተማሪያ አንዳንድ ምሳሌ እንቅስቃሴዎች

ስቴሲ ቫክዩም ክሊነሩ ጎን ስለተቀመጠችና በደንብ ትኩረት ሰጥታ እያየች ስለሆነ፤ ድምጹ እንደሚሰማት እናቷ እርግጠኛ ናት። ለማረጋገጥ ስቴሲ ሳታይ ቫክዩም ክሊነሩን ታጠፋለች። መልስ ትሰጥ እንደሆነ የስቴሲን ፊት ታያለች። “አይ” የሚለውን በምልክት ታሳያለች ከዛም ወደ ቫክዩም ክሊነሩ ጠቁማ “ሁሉም ሄደ” ብላ በምልክት ታሳያለች።

አብረው ሆነው ቫክዩም ክሊነሩን ያበሩና ከፍተኛ ድምጽ ወዳለው መሣሪያ እያሳዩ የስቴሲ እናት “አዎ” ብላ በምልክት ትነግራለች። ስቴሲ “አዎ” እና “አይ” ምልክቶችን በራሷ መስጠት እስከምትችል ድረስ ቫክዩም ክሊነሩን አብረው እያበሩ ያጠፋታል። ስቴሲ ሕጎቿን ከተማረች በኋላ፤ እናቷ ምንጣፎቿን ለማጽዳት ቫክዩም ማድረግ ትጀምራለች ግን ብዙ ጊዜ ቆም እያደረገች ቫክዩም ክሊነሩን እያጠፋች ታበራለች። በዚህም ጊዜ ስቴሲ ትክክለኛ ምልክቶች እየሰጠች መሆኑን ታያለች። ጥሩ ስላዳመጠችም ታመሰግናታለች።

ቀስ በቀስ የስቴሲ እናት ቫክዩም ክሊነሩ ከራሷ አርቃ ትገፋለች። ይህም ስቴሲ በይበልጥ በጥሞና እንድታዳምጥ ያደርጋታል (ምንጣፉም እንዲጸዳ ያደርገዋል)። በስቴሲ ዕድሜና ንቁ ሆና ተግባራዊ መቆየት በምትችልበት የጊዜ ርዝመት ምክንያት፤ በየቀኑ ይህንን ጨዋታ የሚጫወቱት በቀን የተወሰኑ ደቂቃዎች ብቻ ነው። ስቴሲ ግን የዚህን የማዳመጥ ጨዋታ ሕጎች በመማር በቤት አካባቢ ብዙ የመለማመድና የመማር ዕድሎች ከፍቷል።

ሌሎች “የማዳመጥ ጨዋታ” ለ መጫወት የሚያስችሉ ድምጽ ያላቸው የቤት ቁሳቁሶች የሚከተሉትን ይይዛሉ፡-

- የወጥ ቤት ዕቃ ማጠቢያ ማሸኛች (ዲቭዋሽሮች)
- መፍጫ ማሸን
- መቀላቀያ ማሸን
- የጸጉር ማድረቂያ
- ኤሌክትሮኒክ የጺም መላጫ
- የልብስ ማጠቢያ ማሸን
- የልብስ ማድረቂያ ማሸን
- ቴሌቪዥኖች
- ሬዲዮኖች

ከቤት ውጭ፤ ልጆች የሚከተሉትን ነገሮች ድምጾች መስማት ይችላሉ፡-

- የመኪና ጥሩምባ
- ሞተርሳይክሎች
- የእሳት አደጋ መኪናዎች
- የሣር ማጨጃ ማሸኛች

የስቴሲ እናት የስቴሲን ንግግር ለማበረታታት ቫክዩም ክሊነሩን ትጠቀማለች።

**ቤት አካባቢ፡-
የአእምሮ ወይም የአካል ጉዳት ያለባቸው ልጆችን ማስተማሪያ አንዳንድ ምሳሌ እንቅስቃሴዎች**

**ማስተማሪያ እንቅስቃሴ ምሳሌ ቁጥር 2፡-
ማርከስ እና አያቱ**

ገለጻ፡- ማርከስ የዳውን ሲንድሮም ያለበት የሶስት ዓመት ልጅ ነው። ብዙ ቃላቶች የሚገቡት ሲሆን 40 ቃላትን መናገርም ይችላል (አንዳንዶቹን ቃላት ከሌሎቹ በበለጠ ግልጽ አድርጎ ይናገራል)። ጡንቻዎቹ ጠንካራ ባይሆኑም መራመድ ይችላል።

እንቅስቃሴ፡- አያቱ ለመጎብኘት ሲመጣ እሱና ማርከስ ጥሩ ጊዜ አብረው ያሳልፋሉ። ወደ ምግብ መደብር አብረው ሲሄዱ፣ ማርከስ ቃላቶቹን ለማዳበር ጥሩ ዕድል ነው ብሎ አያቱ ያምናል። አያቱ ከመደርደሪያዎች ላይ ሸቀጥ ሲያነሳ ማርከስ የሸቀጡን ስም እንዲጠራ ይጠይቀዋል።

የሚያውቃቸውን ቃላቶች ማዳበር እንዲችሉ፣ አያቱ ማርከስን የምግብ መደብር ይዞት ይሄዳል።

ማርከስ ደስተኛና ሰው ወዳድ ልጅ ሲሆን ከቤተሰቡ ጋር “መማሪያ” ጨዋታዎች መጫወት ይወዳል። ቤተሰቡ የማርከስን ሂደት በጣም የሚከታተሉ ሲሆን አዳዲስ ችሎታዎችን ሲያዳብርም በትኩረት ያዩታል። ማርከስ መናገር የሚችላቸውን ቃላቶች ዝርዝር እናቱ ፍሪጅ ላይ ለጥፋዋለች። አዳዲስ ቃላት ተምሮ መጠቀም ሲጀምር ዝርዝሩ ላይ ትጨምራለች። ማርከስ ከአያቱ ጋር በጣም ቅርብ ነው።

ማርከስ ወተት እና ጭማቂ ማለት ስለሚያቅ ሁል ጊዜ አያቱ በእነሱ ይጀምራል። የሸቀጣቀጦቹን ስም በትክክል ሲጠራ አያቱ ፈገግ ይልና እጆቹን አጨብጭቦ “ጥሩ ተናገርክ ማርከስ” ይለዋል። ማርከስ ሌሎች ሲያመሰግኑት ስለሚወድ የአያቱን ፈገግታዎች፣ ጭብጨባዎችና መታቀፎች ለማግኘት በደንብ ይሞክራል።

አያቱ ለማርከስ አዲስ ቃል ማስተማር ሲፈልግ፣ የዕቃውን ስም ይነግረውና እንዲደግመው ይጠይቀዋል። ለምሳሌ አያቱ የሙዝን ስም መንገር ሲፈልግ “ይህ ሙዝ ነው። ይህ ምንድነው ማርከስ?” በማለት ይጠይቀዋል። ሙከራው “ሙ” ቢሆንም አያቱ ይቀበለውና ያመሰግናሉ።

አያቱ ተጠንቅቆ በአንድ ጊዜ አንድ ቃል ብቻ ያስተዋውቀውና ሌላ ጊዜ፣ ለምሳሌ ራት ላይ፣ እየደጋገመ እንዲለማመድ ከሚጠቀማቸው ቃላቶች አንዱ እንዲሆን ዕድል ይሰጠዋል። ማርከስ ቃሉን “የራሱ ሲያደርገው” ወይም ማለት ሲችል፣ ፍሪጁ ላይ ያለው ዝርዝር ውስጥ ይገባል። ዝርዝሩ እያደገ መሄዱን ሲያይ ማርከስ ደስ ይለዋል።

**የሜሪላንድ ስቴት ትምህርት መምሪያ
የልዩ ትምህርት ክፍል/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች
አስቀድሞ ችግር መፍቻ እና ትምህርት ቅርንጫፍ**

James H. DeGraffenreidt, Jr.
የሜሪላንድ ስቴት ትምህርት ቦርድ ሊቀመንበር

Nancy S. Grasmick
የስቴት ትምህርት ቤቶች ዋና ተቆጣጣሪ

Carol Ann Heath
ረዳት ስቴት ተቆጣጣሪ
የልዩ ትምህርት ክፍል/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች

Martin O'Malley
አገረ ገዢ

የሜሪላንድ ስቴት የትምህርት መምሪያ ሥራ ቅጥርን ወይም በአንዳንድ የመርሀ-
ግብር ተሳትፎዎችን በተመለከተ ተጻዕኖ ሊያሳድር የሚችል በጎሳ፣ በቀለም፣ በጾታ፣
በዕድሜ፣ በብሄር፣ በሃይማኖት ወይም በአካል ጉዳት ላይ የተመሠረተ ምንም ዓይነት
አድሎ አያደርግም። የመምሪያውን አመራር በተመለከተ ጥያቄዎች ካልዎት
የሚከተለውን ይገናኙ፡- Equity Assurance and Compliance Branch, Office of
the Deputy State
Superintendent for Administration, Maryland State Department of Education,
200 West
Baltimore Street, 6th Floor, Baltimore, Maryland 21201-2595፣ ስልክ
410-767-0433፣ ፋክስ 410-767-0431, TTY/TDD 410-333-6442, www.marylandpublicschools.org።

ይህ ሰነድ ተዘጋጀው በልዩ ትምህርት ክፍል/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች
ሲሆን፣ ከዩ.ኤስ. የትምህርት መምሪያ የልዩ ትምህርትና ማገገሚያ አገልግሎቶች፣
IDEA, ክፍል B፣ ችሮታ ቁጥር H H027A020035 በተገኘ ገንዘብ ነው። በአካል
ወይም አእምሮ ጉዳት ያለባቸው አሜሪካኖች ሕግ (ADA) መሠረት፣ በተጠየቀ ጊዜ
ይህ ሰነድ በተለያዩ መልኮች ሊቀርብ ይችላል። የሜሪላንድ ስቴት ትምህርት
መምሪያ፣ የልዩ ትምህርት ክፍል/አስቀድሞ ችግር መፍቻ አገልግሎቶች፣ አስቀድሞ
የልጆች ችግር መፍቻና ትምህርት በስልክ ቁጥር 410-767-0261 ወይም በፋክስ
410-333-8165 ይገናኙ።

